

Волю алжирським патріоткам!

Ми живемо в чудовій, вільній країні. Разом з багатомільйонним радянським народом будують світле майбутнє людства — комунізм народи країн народної демократії.

Але ще сильний табір імперіалізму. Вирощують вони мрію відняти в нас сонце, кинути увесь світ у безодню нової війни. Збройною силою, масовими вбивствами намагаються вони утримати свою владу над колоніальними народами, які все вище і вище підіймають віками зігнуті голови.

І коли ллється кров невинних людей, коли щоденно розстрілюють десятки патріотів тільки за те, що вони прагнуть домогтися незалежності для свого народу, ми, молодь Країни Рад, безмежно віддані інтернаціональному принципу Ленінського комсомолу, не можемо і не повинні мовчати.

...Нещодавно французькі колонізатори присудили до смертної кари молоду алжирську патріотку Джамілу Бухиред та її подруг.

У відповідь на цей підступний акт підняли голос протесту чесні люди всіх країн світу. Колоніалізм відступив ще на крок — Джаміла Бухиред та її подруги будуть жити! Але вони присуджені на вічну каторгу.

Здихаючий імперіалізм своїм згубним подихом отруює повітря, шлях його відступу вкритий плямами крові, тисячами трупів, сотнями замучених людей. І коли імперіалізм, чуючи своє безсилля, терзає юність, ми не маємо права мовчати.

Нехай сонце світить і для Джаміли, нехай відкриються перед нашою алжирською подругою двері в'язниці!

Ми закликаємо вас, студенти Харкова, приєднатися до нашої вимоги.

КОМСОМОЛЬЦІ І КУРСУ
РАДІОФАКУ.

Колектив університету обговорює тези доповіді М. С. Хрущова

ОДНОСТАЙНЕ СХВАЛЕННЯ

Днями відбулись загальні збори співробітників і студентів хімічного факультету і інституту хімії ХДУ, на яких були обговорені постанови лютневого Пленуму ЦК КПРС і тези доповіді М. С. Хрущова.

В короткому вступному слові секретар парторганізації факультету доцент І. Я. Левицький зупинився на історичному значенні постанови Пленуму і схарактеризував її основні положення. Виступивши в обговоренні першим, Є. К. Живолуп відзначив велике теоретичне значення постанови і запропонував колективу факультету обговорити питання про забезпечення необхідних хімікаліями колгоспів Харківської області.

І. Я. Левицький сказав, що продаж тракторів колгоспам забезпечить більш повне їх використання, скоротить кількість простояв. Він виступив проти пропозицій деяких товаришів про організацію відділів колгоспного будівництва при райвиконкомах, справедливо відзначивши, що ця пропозиція приведе до створення зайвих керівних органів і що безпосередньо колгоспи повинні займатися питаннями механізації. Він особливо підкреслив, що при виконанні по-

станови Пленуму боротьба за врожай в колгоспах стане більш ефективною.

— Великої уваги заслуговує самий факт винесення цього питання на обговорення, — сказав Д. Н. Грицан. Він свідчить про те, що партія завжди радиться з народом у найважливіших питаннях будівництва соціалізму і комунізму в нашій країні. Прийнята постановою забезпечить створення достатку продуктів споживання і сировини для легкої промисловості.

І. У. Мартинченко підкреслив, що прийнята постановою зобов'язує колектив факультету посилити роботу в підшефному колгоспі.

Всі виступаючі висловили впевненість, що колгоспні і районні партійні організації при підтримці всього радянського народу справляться з завданнями, поставленими Пленумом ЦК КПРС.

В прийнятій рішенні колектив викладачів і студентів одно-стайно схвалює постанову Пленуму ЦК КПРС і тези доповіді М. С. Хрущова, спрямовані на подальший розквіт батьківщини.

В. ТОЛМАЧОВ,
О. КОНОВАЛОВ.

В МУЗИЧНОМУ ЛЕКТОРІЇ

Залитий сонячним світлом зал лекторія став ніби ще вищим, коли пролунали у виконанні симфонічного оркестру Харківської державної філармонії урочисті звуки багатирської симфонії Бородіна. Слухачі притихли, затамували подих, підхоплені незвичайною силою музики. Лекція про композиторів «Могучої кучки» збирала дуже багато слухачів. Серед них новачки, які слухають лекції перший рік, як, наприклад, Л. Руденко, Р. Шумаріна, Т. Давидова з першого курсу російського відділення філфаку.

Не менший інтерес викликали ці лекції і в старшокурсників Данильченко, Могильченко, Костромітіної, Фридлянської — постій-

них відвідувачів лекторію. Виконуються «Світанок на Москві-річці» Мусоргського, його змінює увертюра до опери «Хованщина», і знов відчуваєш гостру боротьбу старої боярської Русі на чолі з Хованським проти реформ молодого Петра I. В ніжні звуки вривається раптом могутня хвиля протесту.

Концертом-лекцією всі були дуже задоволені. Він допоміг краще розібратися в музичній культурі другої половини XIX століття і дав можливість ще раз послухати чудову музику.

В. САНІНА.

Пролетарі всіх країн, єдналися!

РІК ВИДАННЯ XXII

Харківський УНІВЕРСИТЕТ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому і місцевому Харківському ордена Трудового Червоного Прапора державного університету імені О. М. Горького

№ 11 (925)

Субота, 29 березня 1958 р.

Ціна 20 коп.

Назустріч 40-річчю

ВЛКСМ

Вітаємо кращих

Штаб по будівництву відзначає студентів радіофізичного факультету за відмінну комсомольську роботу на будівництві університету. Це — студенти групи Р-33 СКРИПКІН, БУЛГАКОВ, ШЕРЕМЕТ, БАРАНОВ; студенти групи Р-24 УГРИНСЬКИЙ, МАСТИХІН, МОЙСЕЄВ, ПЛОХОЙ, ТОПЧІЙ, НОВАКОВ, ШЕСТЬОРКІН, ДАВИДЕНКО, КРИВЦОВ, ПЛАХОТІН, ДУШЕЧКІН.

Комітет комсомолу оголошує змагання між комсомольськими групами УМОВИ ЗМАГАННЯ

1. Висока успішність і трудова дисципліна комсомольців групи. Участь у роботі СНТ.

2. Політико-виховна робота в групі (проведення бесід на актуальні теми, організація зустрічей з видатними людьми, старими комсомольцями і т. ін.).

3. Культурно-масова робота (проведення культурно-виховних диспутів, екскурсій по пам'ятних місцях міста і на харківські підприємства, участь у факультетській і університетській самодіяльності).

4. Охоплення комсомольцями групи комсомольськими дорученнями та їх виконання.

5. Участь групи в житловому будівництві, в ремонті гуртожитку, будівництві спортзалу, спортмайданчиків, озелененні міста.

6. Участь комсомольців групи в роботі комсомольського патруля.

7. Участь комсомольців групи в спортивних секціях, гуртках ДТСААФ, у спортивних заходах факультету і університету.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ

1. Підсумки змагань груп

підводяться 15 жовтня комісіями комсомольських бюро факультетів. Результат передається в комітет.

2. Комісією комітету ЛКСМУ університету підсумки підводяться 25 жовтня.

НАГОРОДИ ПЕРЕМОЖЦЯМ

1. За перше місце група нагороджується грамотою МК ЛКСМУ і туристською путівкою до Ленінграда.

2. За друге місце — грамотою МК ЛКСМУ і цінним подарунком.

3. За третє місце — грамотою МК ЛКСМУ.

До недавнього часу вчителів початкових шкіл готували педагогічні училища. Зараз визнано більш доцільним готувати вчителів початкових шкіл у педагогічних інститутах.

Минулої осені у Воронежському педагогічному інституті було організовано факультет по підготовці вчителів початкової школи.

Нові факультети відкрилися в 10-ти педагогічних інститутах РРФСР. Вони будуть готувати також вихователів для шкіл — інтєрнатів.

(«За педагогические кадры»)

По вузах країни

В Грузинському політехнічному інституті імені Кірова відбулася спартакіада професорсько-викладацького складу, яка проводилася з 5-ти видів спорту: шахів, волейболу, плавання, настільного теніса і стрільби. Спартакіада викликала великий інтерес серед викладачів.

(«Кировец»).

В Ужгородському університеті готується до друку «Літературний Альманах». В ньому будуть розміщені вірші та прозові твори початківців. Редагування збірника доручено викладачам університету. Альманах випускається в зв'язку з підготовкою до славного ювілею — 40-річчя ВЛКСМ.

(«Радянський студент»).

Про перевірку рішень

Зразу ж після звітно-виборних зборів наше партійне бюро розробило і затвердило спеціальний план по виконанню рішень звітних зборів і пропозицій комуністів. Цей план ліг в основу всієї нашої роботи. Один з його пунктів передбачав систематичний контроль за виконанням доручень, систематичну перевірку виконання прийнятих рішень. Треба сказати, що переважна більшість комуністів біологічного факультету сумлінно, дійсно по партійному ставиться до виконання своїх доручень. Партійне бюро факультету регулярно заслуховує комуністів.

Так, про виконання свого партійного доручення звітувала на бюро Т. В. Ярошенко; про роботу агітаторів розповіли членам бюро старший агітатор комуністів Шерстнюк; серйозно було розібрано звіт тов. Гавриш про роботу філософського семінару, яким вона керує і т. ін.

Не менш систематично контролює партійне бюро хід і якість виконання прийнятих рішень і в робочому порядку, і шляхом обговорення на засіданнях бюро, на партійних зборах.

Резолюція звітних зборів підкреслювала необхідність покращення політвиховної роботи серед студентів. Саме з цією метою на відкритих партійних збо-

рах у присутності секретаря комсомольської організації т. Скоро-богатової було обговорено питання про роботу комсомольської організації (27. XI—57 р.); у лютому перед партійними зборами з аналізом стану ідейно-політичної роботи серед студентів виступив секретар партійного бюро факультету.

Питання про виховну роботу розглядало і партійне бюро. Так, наприклад, саме тут звітували два завідувачі кафедрами т. т. Волчанецький і Воловик про виховну роботу, яку провадять кафедри. Причому на засіданні з великою користю для себе були присутніми всі завідувачі кафедрами.

В основному всі рішення партійних зборів і засідань партійних бюро виконуються. Однак все ж контроль не завжди достатньо дійовий. Так, ще й досі не виконана постанова двох партійних зборів про поліпшення роботи в гуртожитках. Не домоглось партійне бюро і повного виконання рішень відносно поліпшення організаційно-комсомольської і оборонно-масової роботи на факультеті. Ми знаємо про ці недоліки в нашій роботі і намагаємось ліквідувати їх якомога скоріше.

І. МАНАНОВ, секретар партбюро біологічного факультету

Посилити боротьбу за грамотність на філологічному факультеті

ГАНЕБНІ ФАКТИ

Почесне місце вчителя мови і літератури в нашій школі. Він навчає учнів рідної мови, знайомить з багатствами вітчизняної літератури. Переважна частина випускників філологічного факультету піде до шкіл. Хто ж уперше приходить до університетських аудиторій, які успіхи у випускників філологів? Чи всі вони мають право навчати дітей мови?

На жаль, слід визнати, що вступні екзамени не забезпечують повноцінного добору студентів. 30 першокурсників українського відділення (72%) написали перевірочний диктант з рос. мови дуже погано. На першому курсі російського відділення такі ж оцінки одержало 17 студентів. З 34 медалістів 14 виявились безграмотними. Дуже погано написали диктант медалісти Попова і Вирвишко (з 27 Харківської школи), Серєда (СШ № 1 з В. Данилівки), Гофман (СШ № 4 м. Кременчук) та інші. Як же вони одержали золоті медалі?

На філфак на пільгових умовах прийшли студенти з армії і виробництва. Однак серед них є певна частина, яка явно не підготовлена до занять мовою і літературою. Виникає питання, як же вони під час вступних екзаменів одержали позитивні оцінки?

Очевидно, вина падає на викладачів, що приймали екзамени. Розглядаючи матеріали кафедри російської мови, переконуємося, що в питанні грамотності на факультеті становище погане вже давно. В листопаді 1956 року з

447 студентів, що писали перевірочний диктант, 178 (близько 40%) одержали незадовільні оцінки.

Факти свідчать, що на випускних курсах стаціонару становище також далеко не блискуче. 7 травня 1957 року студенти V курсу Кривуц, Попова, Байбіков, Скорих, Півень, Мойсенко, Терещенко написали державний екзамен на «незадовільно». Однак через кілька тижнів (!) ці студенти чудом диктант написали «благополучно», їм було дозволено скласти державні екзамени, зараз вони працюють у школах, викладають російську мову. Аналогічне становище складається і зараз. 4 студенти: Полянченко, Щолок, Криницький і Кабрисенко написали диктант на двійки. Чудесне перетворення, мабуть, відбудеться і з ними.

НЕ МОЖНА БУТИ БАЙДУЖИМИ

Розібратися в становищі, що склалося на факультеті, допомогла бесіда з завідувачою кафедрою російської мови Н. О. Федотовою, з студентами V курсу. Слід підкреслити, що з листопада 1956 року питання про стан грамотності студентів 9 раз включалося в порядок денний засідань кафедри. Про результати обговорення, про рішення кафедри були своєчасно повідомлені деканат і громадські організації. Питання про грамотність ставилось і на Вченій раді факультету, розглядалось і на партійних зборах. Однак це обговорення не було глибоким, аналітичним. Звичайно воно провадилось у плані розгляду підсумків сесії, підготовки до державних екзаменів тощо. Дивно, що при такому стані справ партійне бюро не знайшло часу заслухати звіт члена КПРС тов. Федотової і спільно подумати про оперативні заходи, яких треба вжити.

Нам знов-таки слід повторити, що протягом 5-ти років навчання в університеті студенти в основному вивчають теоретичний курс мо-

ви, причому орфографія і пунктуація спеціально не вивчається. Таким чином, той, хто приходить написаним на факультет і не займається систематично самостійно мовою, саме орфографією і пунктуацією, через 5 років буде таким же безграмотним, яким і прийшов.

Щось треба робити. Корисну ініціативу виявила кафедра російської мови, організувавши спецкурс на IV курсі з орфографії і пунктуації. Більш частими і систематичними стали на факультеті перевірочні диктанти. Кафедра виділила керівників додаткових занять зі студентами всіх курсів, заняття вже провадяться.

Але на цих заняттях все ще не завжди бувають ті студенти, яким необхідно підвищувати свої знання.

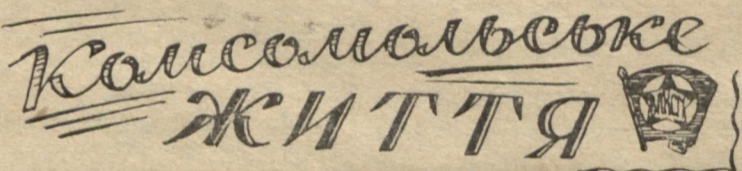
Слід пам'ятати, що це лише початок великої роботи. Становище на факультеті, як і раніше, дуже тривожне. Поки що партійна організація факультету і комсомольська організація все ще не зайнялись по-справжньому розв'язанням цього питання. Повну байдужість до важливого завдання — підвищення якості навчання і в першу чергу грамотності — проявляє тов. Войнов, відповідальний за академроботу в комсомольському бюро.

НАШІ ПРОПОЗИЦІЇ

Викладання російської і української мов на факультеті, на нашу думку, слід перебудувати в бік наближення його до практичної роботи завтрашніх учителів середньої школи. Слід накреслити чіткі конкретні заходи, що забезпечать підвищення грамотності у людей, які вже не перший рік вважаються студентами філфаку. Слід обов'язково підвищити вимоги до вступників.

Партійна і комсомольська організації факультету повинні очолити боротьбу за усунення цього серйозного недоліку в роботі факультету.

В. ВОЛОДІН.

Комсомолу не потрібний баласт

Є в нашій комсомольській організації невелика кількість людей, що формально перебувають у ВЛКСМ, але носять високе звання комсомольця без гордості, опшляють його обивательськими поглядами на життя і громадську роботу. Саме така людина може злісно процідити «п-а-т-р-і-о-т-и-к» в адресу комсомольця, який закликає товаришів поїхати в колгосп або вступити до будівельної бригади. І дуже прикро те, що у таких людей знаходяться захисники, які підтримують їх і обливають брудом природний потяг комсомольців до хороших справ. Ці адвокати намагаються виправдати негідні вчинки псевдокомсомольців, захистити їх від справедливого покарання, мотивуючи це тим, ніби їх недостатньо виховували в колективі, не залучали до комсомольської роботи. На III курсі історичного факультету навчається Леонід Бадіян. Він з презирством ставиться до більшості студентів свого курсу, погано виконує громадські доручення, його не цікавлять справи і життя комсомольської організації. Він невтомно повторює, що дружить з усіма стилягами Харкова і пишається цим. Постійно в розмові він використовує такі жаргонні слова, як «кодо», «чувіха», «лабух» тощо. В його розмовах, рухах, поведінці відчувається пошлість, фамільярність, цинізм.

Під час зимових канікул комсомольське бюро факультету

призначило Бадіяна агітатором. Але через 5 днів після одержання цього доручення Бадіян поїхав на курорт, не підшукавши собі заміни, не попередивши нікого про свій від'їзд. Два тижні на його дільниці не велось ніякої роботи.

Комсомольське бюро історичного факультету одногостійно оголосило Бадіяну догану з занесенням в персональну справу. Але комітет комсомолу це рішення скасував, вважаючи, що Бадіян надто суворо покарано. До речі, при цьому тов. Гугман заявив, що таких студентів взагалі слід гнати з комсомолу, але для цього потрібні більш вагомі факти. Ні, товариші комітетчики! Комсомольське бюро факультету добре знає Бадіяна. Він не виконав комсомольського доручення, він пошляк, цинік, пишається

Неправильно працює комсомольський академсектор геологів

Всі ми знаємо і багато разів говорили про те, що боротьба за успішність — головне, чим повинна займатися наша комсомольська організація. А ось комсомольське бюро геологічного факультету, очевидно, так не вважає. Довгий час у складі цього бюро взагалі не було виділено людини, що безпосередньо відповідає за академроботу на факультеті. А коли, врешті, доручили цей сектор А. Чернякову, ніхто не допоміг йому розібратися в своїх обов'язках, ніхто не допоміг ні словом, ні ділом.

Та і сам А. Черняков не виявив особливого бажання сумлінно виконувати комсомольське доручення. Навіть на такому відсталому курсі, як другий, він

дружбою з стилягами. Невже ж далі панькатися з ним?

Подібних бадіянів, на щастя, мало, але вони все ж зустрічаються. На історичному факультеті до них відносяться такі як Ю. Тетехін, Е. Гінзбург, А. Мамалуй, М. Стороженко, В. Сиротенко, В. Маховий, Є. Москаленко. Вони завжди стоять осторонь колективу, справи колективу викликають у них злісну посмішку. Їм, наприклад, соромно бути в складі комсомольського патруля, незручно носити комсомольський значок тощо. Вони — випадкові люди в комсомолі, і вже давно треба суворо і принципово, відкинувши непотрібну гуманність і лібералізм, поставити про них питання.

Е. ФАЙНИЦЬКИЙ, секретар комсомольського бюро історичного фак-ту

майже не бував, ніякого контакту з курсовими активістами не підтримував.

Безумовно, до завдань академсектора комсомольського бюро факультету входить не тільки обов'язок контролювати, як боржники ліквідують свої заборгованості, але й створювати на факультеті навколо ледарів обстановку истерпимості, виховувати їх з допомогою громадської думки. Але й цього А. Черняков не робив, і знов таки ніхто йому не вказав на необхідність цього.

На кінець сесії на факультеті було 34 боржника (порівняно з 27 у минулому році). І зовсім

СЛІДАМИ НАШИХ ВИСТУПІВ

В ГУРТОЖИТКАХ ПОВИННО БУТИ КРАСИВО

Нещодавно в нашій газеті була надрукована замітка про низьку якість натирання підлог у гуртожитку по пр. Леніна, 20. Факти повністю підтвердились.

Господарча частина університету звернулася з претензією до артілі «Побутові доручення», робітники якої натирають підлогу.

Нещодавно від керівництва артілі надійшла відповідь, у якій сказано, що начальникові цеху дано наказ покращити якість обслуговування гуртожитків університету.

даремно намагається Черняков пояснити це підвищенням вимог з боку викладачів. Скоріше це — результат спаду вимогливості з боку комсомольської організації. Відповідаючи за академроботу на факультеті цілком серйозно вважає, що контролювати відвідування, успішність повинен лише деканат. Комсомольська ж організація, підтримуючи зв'язок з деканатом, тільки одержує необхідні відомості. По-перше, це невірно, бо виходить так, що комсомольська організація плентается у хвості. По-друге, навіть цей зв'язок неміцний і непостійний.

І, зрозуміло, винуватити одного Чернякова в тому, що комсомольська організація геологічного факультету мало займається питаннями навчання, не можна. Адже жодного разу йому на допомогу не прийшов комсорг факультету. Жодного разу докладно не заслухали на засіданні

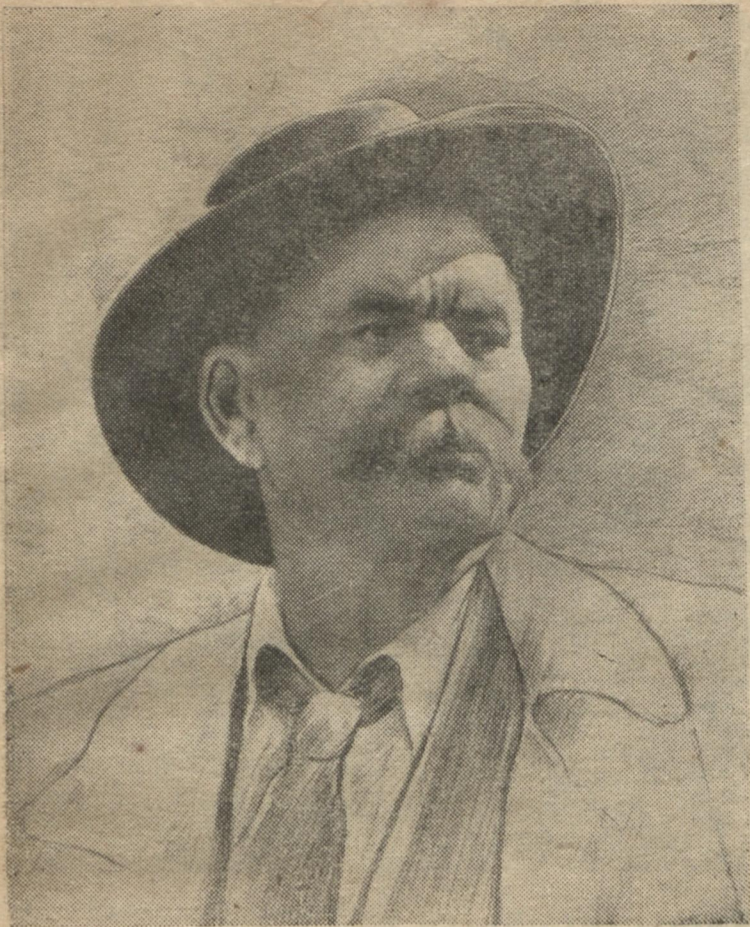
бюро питання успішності. Правда, викликали якимось відомим «хвостистів» Коваленка і Косинського, але, питання як слід не підготували, і... дарма витратили час.

План роботи сектора складається заради проформи. Він не конкретний, в ньому лише положення типу «боротьба з боржниками», «організація підготовки до весняної сесії» тощо. Це, зрозуміло, не план, не керівництво до дії.

Чому оргсектор факультету не порадив Чернякову, як краще скласти план? Чому цього не зробила Н. Сліпець, відповідальна за академроботу в комітеті комсомолу? Чому вона не зажадала від комсомольського бюро геологічного факультету серйозно зайнятися роботою академсектора?

В. СТРАЖНИКОВА, наш кор.

90 років з дня народження О. М. ГОРЬКОГО

Вивчаючи Горького

О. М. Горький у Харкові

Вчені факультету вносять свій вклад в радянське горьковознавство. Ще з 30-х років успішно працює над спадщиною великого буревісника революції М. П. Лєгавка, нині завідує кафедрою російської літератури, автор багатьох статей і праць про Горького.

Готує велику роботу по Горькому М. В. Черняков, який нещодавно, на візній сесії АН УРСР, присвяченій 40-річчю Жовтневої революції, прочитав один з розділів своєї роботи: «Жизнь Кліма Самгіна» и советская литература».

Викладач цієї ж кафедри, доцент І. Г. Ілюхін у 1953 році успішно захистив кандидатську дисертацію по автобіографічних повістях Горького. Мають роботи по Горькому і викладачі філфаку Зельдович М. Г., Кнейчер В. Н., Епштейн М. Ю. (кафедра російської літератури), Шклярєвський Г. І., Коноваленко Ф. О. (кафедра російської мови), Боянович В. М. (кафедра української літератури) та інші.

Викладачі філфаку завжди беруть участь у горьківських читаннях, що відбуваються у Москві, Ленінграді та інших містах країни.

У ці дні колектив учених філологічного факультету влаштував наукову конференцію по Горькому, на якій були заслухані доповіді на теми з Горького.

О. М. Горький бачив і знав Харків і Харківщину ще до революції, в роки своїх подорожей. Між іншим, він відвідав у 1891 році Курязький монастир, знаменитий «чудотворними» іконами і відомим архимандритом. Горький приходив сюди, щоб посперечатися з святошею, який так безсоромно обдурював темних людей. «Однак, бесіда скінчилась для мене не зовсім щасливо. З'ясувавши, що я сильніший за нього в питаннях філософського розуміння життя, він викликав службу і сказав: «вивести цього еретика і богохульника за огорожу монастиря і більше до нього не впускати!»

...Наступив неспокійний 1901 рік. Відомого російського письменника, немов в'язня, везуть у поїзді на південь. На шляху поїзда — Харків. Харків'яни готують урочисту зустріч Горькому. Готується демонстрація. Та загопи поліції нікого не пускає на перон. Але трохи далі, на холодногогорському мості, зібравшись робітники, студенти-вітати письменника, коли поїзд буде проходити під ними. Горький так пише про це своєму другові: «У Харкові мені запропонували не виходити з вагона на перон. Я вийшов. Вокзал — порожній. Поліції — купа. Перед вокзалом — великий натовп студентів і публіки. Поліція не пускає її. Крик, гамір, когось, кажуть, заарештували, поїзд рушив. Година ночі, темно. І раптом ми з П'ятницьким, стоячи на площадці вагону, чуємо над нами в пітьмі могутнє, соковите таке, бойове ревіння. Виявляється, що залізничний міст, перекинутий через станційне подвір'я, весь укритий публікою, вона кричить, махає шапками — це було хороше, дружнє!»

Горький в моєму житті

Ще в дитинстві якимось до рук мені потрапила невеличка книжечка в жовтій обкладинці. У ній я прочитала чудову казку про самовар, який забули затушити, та казку про горобчика. Так розпочалося моє знайомство з Горьким-письменником. Твори великого письменника-борця захопили мене своєю пристрастю і глибокою, щирою і зворушливою любов'ю до людини. В університеті вже з'явився і професійний, так би мовити, інтерес до Горького-художника.

Одного разу на засіданні гуртка російської мови керівник запропонував для опрацювання тему «Горький про мову». Взяття цю тему. І ось тут я познайомилася з Горьким-педагогом. Так з його переді мною постать мудрого, чуйного вихователя з великою любов'ю до людини.

Горьківські висловлення про мову зацікавили мене як майбутнього вчителя російської мови та літератури. Не тільки літераторам, а й учителям сказав Горький, що «мовно-лексична малограмотність завжди є ознакою низької культури», а це веде до малограмотності ідеологічної. Мудрі вказівки Горького допомогли мені багато чого зрозуміти і зробити висновки для майбутньої роботи з учнями.

К. ХОЦЕНКО,
студентка V курсу філфаку.

В бібліотеці є газета «Русские ведомости» (№ 213 за 1893 рік), де вміщено оповідання «Омельян Пилий», передане газеті без відома Горького його приятелем студентом Н. Васильєвим.

У 1898 році вийшла перша збірка «Нарисів і оповідань» Горького, видана двома громадськими діячами С. Дороватовським і А.

Його твори часто з'являлися в журналі «Жизнь», де друкувався і В. І. Ленін під псевдонімом Вл. Ільїн. В бібліотеці є номери цього журналу з оповіданнями Горького «Двадцять шість і одна» (1899 р.), «Фома Гордєєв» (1899 р.), «Кирилка» (1899 р.), «Пісня про Буревісника» (1901 р.) та ін.

В бібліотеці зберігається також комплект першої легальної більшовицької газети «Новая жизнь» за листопад—грудень 1905 р. Саме в цей період газета редагувалася Леніном, а в грудні була закрита. В №№ 12 і 18 за листопад були вміщені «Замітки про міщанство» Горького, яким Ленін дав високу оцінку.

У нас є збірники фінської і вірменської літератури, які випущені в світ видавництвом «Парус» під редакцією Горького в 1916 році і вже тепер являють собою велику бібліографічну цінність.

В. МАЗМАНЬЯНЦ,
вчений секретар ЦНБ.

...Зв'язки Горького з трудящими Харкова значно розширилися, зміцніли, стали ще більш сердечними і дружніми після Великої Жовтневої соціалістичної революції. У неділю, 8 липня 1928 року, Горький з сином Максимом приїхав до Харкова. За кілька днів до приїзду Горького в місті був створений громадський комітет по організації зустрічі письменника.

Саме в цей час на урочистому засіданні у профспілковому саду, присвяченому Дню Конституції, Максим Горький, схвилюваний гостинним прийомом, сказав: «Я приїхав у СРСР трохи хворим і стомленим. Але тут я поринув у живлющу ріку, про яку розповідається в казці».

Знов відвідує Горький Курязький монастир у Харкові. І на місці колишнього монастиря бачить чудову установа для виховання людей нового суспільства, замість розмови з мракобесом, рутинером, бесіду з чудовим педагогом—новатором А. С. Макаренком.

ЦІННИЙ ФОНД

В Центральній науковій бібліотеці університету зберігається багато рідкісних видань творів великого пролетарського письменника О. М. Горького.

Як відомо, своє перше оповідання «Макар Чудра» Олександр Максимович написав у 1892 році і надрукував його в Тифліській газеті «Кавказ». В бібліотеці зберігається 242-й номер цієї газети від 12 вересня 1892 року з оповіданням «Макар Чудра».

Чарушиниковим. Це видання дуже скоро розійшлося і було у 1899 році повторено. В бібліотеці є екземпляр «Нарисів і оповідань» 1899 року.

Широко представлені в ЦНБ періодичні видання, в яких твори Горького були вперше надруковані, журнали «Новое слово» № 12 за 1897 рік, «Русская мысль», «Новое слово» № 6 за 1897 рік, «Северный вестник» № 11 за 1897 рік.

Великий письменник, борець за комунізм

ню, з якою б метою вона не вживалася.

Геніальний автор творів «Фома Гордєєв», «Трое», «Матвій Кожем'якін», «Містечко Окуров», «Дитинство», «В людях», «Діло Артамонових», «Сгор Буличов та інші» блискуче показав нам виникнення, розвиток і загинання російської буржуазії, її зв'язку ненависть до трудящих, кров'ю і потом яких вона гладшала, а потім захлинулася. Одночасно Горький в своїй творчості звертається до інтелігенції («Міщани», «Діти сонця», «Дачники» та ін.). Він високо цінував революційну інтелігенцію, яка зв'язала свою долю з класом робітників, і гостро викривав безвільну нікчемну буржуазну і дрібнобуржуазну інтелігенцію.

У 1906 році з'являється п'єса Горького «Вороги», а в 1907 році класичний твір пролетарської, соціалістичної літератури — «Мати», який викликав великий інтерес у Леніна.

На сторінках горьківських книжок—живі, захоплюючі образи робітників, пролетарських революціонерів, які піднімали прапор революційної боротьби проти царату і буржуазії в ім'я соціалізму.

В роки першої революції в Росії зароджується міцна дружба Леніна і Горького. Діяльності Горького в революційному вихо-

М. ЛЕГАВКА, завідувачий кафедрою рос. літератури

ванні робітників Ленін надає великого значення. Для Леніна Горький — авторитет в справі пролетарського мистецтва.

Ленін стежить за кожним кроком творчої роботи письменника, цікавиться кожним його новим задумом. В період реакції Ленін допоміг Горькому подолати його ідейні хиби.

Вороги Леніна з буржуазної та міщанської преси весь час намагалися вбити клин між Горьким і більшовиками. Ленін говорив, що даремно силкуються буржуазні газети. Товариш Горький занадто міцно зв'язав себе своїми великими художніми творами з робітничим рухом Росії і всього світу, щоб відповісти їм інакше, як презирством.

Після Великої Жовтневої соціалістичної революції Горький віддав всю свою велику культуру, всі знання, всю енергію для будівництва нового соціалістичного світу.

Горький був стійким бійцем за проведення в життя генеральної лінії партії. Він став керівником багатонаціональної радянської літератури, він був великим будівником нової соціалістичної культури, найкращим вихователем молоді.

В цей період Горький створює

такі видатні художні твори, як нарис «В. І. Ленін», «Мої університети», «Діло Артамонових», «Сгор Буличов та інші», епопею «Життя Кліма Самгіна», «Оповідання про героїв».

В епопеї «Життя Кліма Самгіна» Горький завдав нищівного удару духовним основам буржуазного світу і стверджує історичну справедливість справи робочого класу. Він з виключно реалістичною майстерністю викриває природу «самгінщини», як прояв ренегатства, лицемірства, дворушництва. Твір «Життя Кліма Самгіна» — чудова зброя у боротьбі проти всіх ворогів партії і народу.

Горький самовіддано любив трудовий народ. І сила його любові до народу є в той же час силою ненависті до його ворогів. З гордістю говорить Горький про міжнародне значення російської науки, мистецтва, літератури.

Горький стояв на сторожі соціалістичної держави. Про це говорять і назви його книжок, наприклад, збірник статей «Будемо на сторожі», «Якщо ворог не здається, — його знищують» та інші. Горький проповідує активну ненависть до ворогів людуства — фашистів, цих, за його словами, «здиравих дегенератів, виродків людуства, цієї міжнародної банди явних злочинців». Він був певний, що Радянська Армія буде тою силою, яка завдасть смертельного удару фашизму.

Минуло 90 років з дня народження засновника радянської літератури Олександра Максимовича Горького. Вся діяльність цього гіганта революційно-художньої думки була підкорена боротьбі за народне щастя, за торжество комунізму. Творчість Олександра Максимовича постає перед нами як велична панорама образів, картин, які відображають найрізноманітніші сторони суспільної дійсності епохи трьох революцій. До якого б класу не звертався О. М. Горький, про що б він не писав, до яких би форм літератури не вдавався, він підходив до явищ як пролетарський революціонер.

Вже в своїх творах раннього періоду «Макар Чудра», «Челкаш», «Старуха Ізергіль», «Коновалов», «Пісня про Сокола», «Пісня про Буревісника» та ін. Горький викривав протиріччя капіталістичної системи з її жорстокою експлуатацією, виявляючи закони власності і міщанської тупої зоологічної обмеженості.

У передгрозю пору виключно своєчасно пролунав могутній голос співця — буревісника революції: «Хай сильніше гряне буря!» Він був великим пролетарським гуманістом, але не проповідував ніколи гуманізма, далекого від реальності, коли людина ладна жаліти ворога трудящого. Горький, душею люблячи трудящу людину, не навівав брехливих, втішальних «золотих спів». Він говорив жорстоку революційну правду, завжди відкидаючи брех-

Горький — керівник радянського літературного руху та революційного табору світової літератури. Будучи чудовим вчителем і другом радянських письменників, а також багатьох передових зарубіжних майстрів слова, він вимагав від літераторів перш за все високої ідейності, самовідданого служіння народу.

Горький сприяв об'єднанню і ідейному зростанню прогресивних діячів в усьому світі. Він допомагав найкращим представникам зарубіжної інтелігенції перейти на бік пролетаріату.

Це була титанічна робота геніальної людини — великого патріота Соціалістичної батьківщини, визаного керівника передових культурних сил світу. Його багатогранна діяльність викликала любов у трудящих і несамовиту злість у ворогів.

Сьогодні надихаючі заповіді, вся спадщина Горького живуть в серцях і думках мільйонів прогресивних людей світу, закликають їх на боротьбу з кривавим долларовим імперіалізмом в ім'я перемоги миру, демократії і волі народів.

Справа Горького переживе століття, тому що вона безсмертна, як немируша справа партії Леніна, справа мільйонів борців за комунізм.

«Пускай ты умер... но в песне смелых и сильных духом Всегда ты будешь живым примером».

ХАРКІВСЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
Стор. 3. 29 березня 1958 р.

Сила духовних переконань

Тільки недавно пройшли перші дві серії кінофільму «Тихий Дон». Ще стоїть перед очима непримиренний Григорій Мелехов з буйним характером, з перекошеним від гніву обличчям, коли щось не відповідає його натурі, коли діється не так, як йому здавалось вірним. Невгамовний Мелехов виявився весь у бурхливий і неспокійний час народження Радянської країни, коли в обстановці важко було розібратися навіть такому шукаючому розуму, як Григорій.

Фільм «Комуніст» (автор сценарію Е. Габрилович, режисер Ю. Райзман), з яким ознайомився харківський глядач, знову повертає нас до часів, коли незвичайні труднощі переживала молода Радянська держава. І знову перед нами образ пристрасної і сильної характером людини, комуніста Василя Губанова (артист Є. Урбанський).

Образ Григорія Мелехова сильний своєю суперечливістю — суперечливістю людини, що не знайшла свого місця в революції, не знайшла вірного застосування своїм колосальним силам і можливостям.

Губанов — комуніст. Його сила — це сила свідомості змісту боротьби, на передньому краї якої він знаходиться. І хоч воював він за справу революції не з шаблею чи гвинтівкою в руках і гине не на фронті — його життя ми сприймаємо як бій і навіть смерть — як нашу перемогу.

Сильний характер, ясний розум Василя Губанова проявляються завжди. І тоді, коли, ледь знайшовши притулок собі і відпочинок пораненій і натрудженій нозі, він піднімається і йде кудись в ніч на виклик:

— Комуністи, на збори! І тоді, коли довелось стерпіти плювок в обличчя, плювок несправедливий, коли натура вимагала помсти за образу честі. Але Василь оволодів собою, бо в ньому, крім особистого, живе вболівання за справу суспільну. За це суспільне комуніст Губанов віддає себе всього, до кінця. Один із сокирою в руках він починає рубати ліс на дрова для паровоза. Ця сцена одна з сильніших у фільмі. Навіть старий машиніст, що бував у бувальнях, вражений упертістю і невтомністю Василя. Вони стають зрозумілими робітничі після слів: «Там люди хліба чекають!».

Прекрасним виступає Губанов і у сцені його смерті. Він знаходить недлюдські сили, коли бачить, що хліб, якого так чекають будівники першої радянської електро-

станції, грабують вороги. Він кидається в рукопашний бій, ніби може врятувати, захистити той хліб сам, з голими руками проти цілої зграї озброєних бандитів. Потім у нього стріляють. Постріл, ще постріл! А Василь підводиться з землі, грудьми йде на ворога. Затрусився наган у бандитській руді.

Постріл, ще і ще постріл, в упор. Стоїть Василь. А коли впаде, глядачеві хочеться довше дивитися на обличчя Василя Губанова, того, що вмів заворожити посмішкою або підняти серед ночі людей на термінову роботу, віддати всього себе праці і так сміливо кохати «мужною женою» Аноту. Оператор відчуває це бажання глядача — з хвилину на екрані держаться мужні навіть після смерті риси цієї полум'яної людини.

Хвилюючи симпатію викликає Анота (артистка С. Павлова). Життя звело її з Василем Губановим, який не мав своєї хати і хазяйства, як її чоловік Федір. Та зате комуніст відкрив Аноті очі на світ, пробудив внутрішню силу, гордість і нескореність, вивів у нове життя. Чи могла Анота після смерті Губанова повернутися до того жалюгідного у своєму безсиллі власника свого двору Федора, який, тягнучись за гордою Анотою з сином на руках, мішав слова «У нас же любов» з такою весільною, на його думку, принадою, як «пшона на всю зиму вистачить»? Образ середняка Федора у виконанні Є. Шутова глибоко трагічний.

Фільм «Комуніст» тримає глядача в неослабному напруженні, бо весь він — боротьба. Це боротьба навколо будівництва електростанції, пов'язана з великими труднощами нестатків і ворожого шкідництва. Це боротьба Василя Губанова за Аноту, боротьба теж не менш складна, бо опір тут чинить косність і домостроївські погляди на жінку, що тримались віками і перебороти які не так просто.

«Комуніст» — складний для постановки кіноматеріал. І все ж автори і актори вдало переборолі труднощі, хоч окремі сцени можуть викликати суперечки. Зокрема, невдалими здаються введення дикторського тексту від автора — неоригінальної манери, що поширена останнім часом у наших фільмах. В цілому ж — фільм безсумнівна удача нашого кіно.

Гр. СИВОКІНЬ.

Наша нота

НЕ ГАЛЬМУВАТИ ВАЖЛИВУ СПРАВУ

За допомогою місцевого комітету університету створена група індивідуальних забудовників. Партильний комітет, господарча частина прийшли на допомогу.

Але для того, щоб розпочати будівельні роботи, треба офіційно, рішенням Держинського Райвиконкому закріпити за нами земельні ділянки. Здається, вже й не так складно: подати необхідні документи і все. Але... віз і ниці там. Річ у тому, що деякі члени колективу (викладач кафедри фізикохімії Г. В. Сметанко, доцент біологічного факультету В. Г. Шахбазов) не здають необхідних документів — тим самим гальмують важливу справу.

Ф. СЕРГІЄНКО, лаборант кафедри фізикохімії.

Весна прийшла

Вони

ЮНАК уважно слухає, що говорить йому літній чоловік, з повагою дивиться на нього, відомого інженера, учасника Великої Вітчизняної війни. Обидва дуже схвилювані. Сьогодні 70-а річниця з дня народження видатного радянського педагога, засновника Курязької дитячої трудової колонії А. С. Макаренка. А вони обидва — вихованці цієї колонії. Один — прожив цікаве життя, трудове, радянське, другий тільки біля його порога.

До життя

Численні гості, колишні вихованці Макаренка, шефи, колоністи заповнили клуб. Панує загальне пожвавлення. То тут, то там чується радісні оклики друзів, що зустрілися після 20-річної розлуки. Недалеко від нас К. Белковський (у «Педагогічній поемі» — К. Ветковський) гаряче потискує руку невисокої жінці. А поряд радісний вигук «як ми Жорку пізнали!». Друзі згадують роки, що прожили разом, розповідають про своє життя. Деякі прийшли на свято з родинами.

Між тим, господарі — сьогоднішні колоністи, піклуються про гостей, слідкують за порядком. У всіх урочистий настрій. Один за одним піднімаються на сцену колишні колоністи: В. Стебловський, колишній робітник комуни т. Яковенко — майстер одного з заводів Харкова, Іванов — директор заводу, П. Дрозюк — літрацієник газети, багато, багато інших. Згадуючи про свою юність, вони з подякою, з синьською любов'ю згадують про вчителя і друга А. С.

ЗА ПЕРШЕ МІСЦЕ!

6 квітня відбуватиметься традиційна загальноміська естафета на площі Дзержинського.

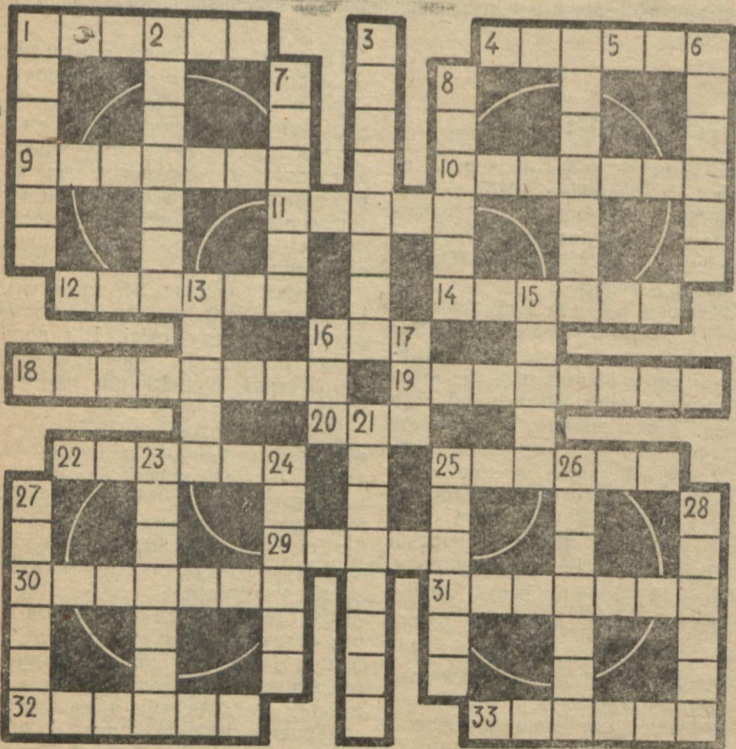
Спортивну честь нашого університету будуть захищати спортсмени Гуляев, Лебедєв, Ермаков, Горбенко, Кришталь, Конєвська, Гулаєв, Лебедь, Рогозянська — фізмат; Егоршин, Панін, Черкасов, Попов, Шелкун, Чекалін, Кучерова — радіофак; Кудіненко, Семеренко, Селешева, Лобанова, Миргород — географічний факультет; Виноградський, Моїсеєнко, Василенко, Троценко — філфак; Березний, Шапіро — істфак; Усова — хімфак.

Наша команда виступатиме в третій, найсильнішій групі під номером 9. Старт о 12-й.

До відома учасників і болільників. Команда ХДУ у минулому році (квітні) зайняла сьоме місце в естафеті, а в листопаді вже четверте.

Домагатимемося першості!

Редактор В. БУДНІКОВ.

ПО ВЕРТИКАЛІ

1. Російський народний танок.
2. Прискорення або уповільнення швидкості хімічної реакції.
3. Знаменита картина Леонардо да-Вінчі.
5. Велика адміністративно-територіальна одиниця в Туреччині.
6. Ряд однакових щодо величини і обрису арок.

7. Місто на Україні.

8. Титул стародавніх єгипетських правителів.
13. Найбільший з Філіппінських островів.
15. Успіх, загальне визнання.
16. Назва рівнин у Сахарі, вкритих міцним шаром гравію.
17. Острів в Егейському морі.
21. Збірник творів М. В. Гоголя.

23. Спекулятивна гарячка на капіталістичних біржах.
24. Змагання з парусного спорту.
25. Адміністративно-територіальна одиниця в Швейцарії.
26. Рішуче заперечення.
27. Військове з'єднання.
28. Теслярське знаряддя.

ПО ГОРИЗОНТАЛІ:

1. Судно для перевезення рідких вантажів.
4. Снігова маса, що падає з гір.
9. Учасник бою біків в Іспанії.
10. Опера А. Дворжака.
11. Грошова одиниця в Чехословаччині.
12. Місце, де переховувався В. І. Ленін від переслідувань Тимчасового уряду.
14. Літописець, автор «Повести временных лет».
16. Зодіакальне сузір'я.
18. Видатний іспанський скрипаль і композитор.
19. Ритмічно побудований візерунок.
20. Продукт перегонки нафти.
22. Безмоторний літальний апарат.
25. Частина серця.
29. Людиноподібна мавпа.
30. Кругла споруда з куполом.
31. Сплав олова із свинцем.
32. Суміш різних злаків.
33. Об'єкт художньої зарисовки.